

Eivind Weyhe, málfrøðingur:

Staðarnövnini virðismikil málfrøðilig kelda

–Áðrenn 1995 verða 12.000 føroysk staðarnøvn fest á kort, og síðan er ætlanin at útgeva hesi í bók. Alt upprunatilfar úr útlandinum verður savnað í Føroyum í komandi mánað, sigur hann

Málsligi arfur føroyinga er stóur og hóast móður- málið er fyri hørðum bakkøstum av útlendskum árinu og av vanligari málsligari leti av okkara egnu, so eiga vit dýrgripur, sum kunnu halda fast um málið. Og her kann millum annað nevntast føroysku staðarnavnini.

– Staðarnövnini eru ein virðismikil málslig kelda og tey siga eisini nógv um okkara søgu og siðsøgu, sigur Eivind Weyhe.

12.000 nævn

-Vit eiga 52 kort yvir Føroyar, men tunnligt er við nógvum á kortunum. Hetta eru kort sum Kort og Matrikelstyrelsen í Danmark hevur gjørt. Ætlanin er nú at gera 37 størri kort og hesi skulu hava umleið 12.000 staðarnøvn fest á. Staðarnøvnini verða merkt við tølum og so kann ein bert hyggja í staðavaskránni fyri at vita hvussu tey eita, sigur Eivind Weyhe.

–Vit rokna við, at hetta
arbeiðið verður liðugt í
1995 og tá er ætlanin at
útgeva staðarnøvnini, sig-
ur Eivind Weyhe.

Heim til Føroya

—Fyrir göðum ári síðan varð farið undir at royna at fá al frøroyskt staðarnavntilfar, sum finst á vísundaligum søvnum uttanlands, flutt heim á Fróðskaparsetur Føroya. Frammanundan hevði Fróðskaparfelag Føroya sjálvsagt nógv av hesum tilfari í fotokopli, men verri enn so alt, og tað skerst heldur ikki burtur, at tað mangan er trupult at arbeiða við hálvánaligum

og ófullfíggaðum kopi-
um. Besta loysnin er
sjálvsagt at fáa upp-
runatílfarið savnað her
heima, sigur Eivind
Weyhe.

Heim i mei

Í Keypmannahavn á lærða háskúlanum finst eitt stórt savn av føroyskum staðanøvnum. Hetta savn er fingið til vega við innsavningum gjøgnum tíðina.

Tað er altíð ringt at fáa
sövn at lata upprunatilfar
frá sær serliga frá
vísundaligum stovnum.

– Men t á
Fróðskaparsetur Føroya
fylti 25 ár í mai í fjør
nýtti universitetið í
Keypmannahavn høvi til
at heiðra henda ungla
stovn. Ove Nathan, rektari
á Keypmannahavnar Uni-
versiteti, gav á hátíðar-
haldinum í Norðurlanda-
húsinum lyfti um at lata
Fróðskaparsetri Føroya
hetta virðismikla savn av
føroyskum staðarnvnum,
sigur Eivind Weyhe.

—Í mai í ár er so tilfarið so væntandi heim til Føroya. Har verður tað innlima í tey søvn, ið framanundan eru á Fróðskaparsetrinum, sigur hann.

–Áv søvnum, sum vit eiga frammanundan er serliga at nevna savnið, sum ungmannafelagið Sólar magn fekk í lag í sfni tíð, og tilfarið frá inn-savningini, sum Staða-nevnd Føroya Løsting skipaði fyri í 1940-unum og 50-unum, sigur Eivind Wevhe.

Geodætisk og Generálstaburin

-Eisini Geodætisk

Institut, í Keypmannahavn, tað sum nú eitur Kort og Matrikelstyrelsen, hevur ligið inni við vörðisrískum skjalatílfar, ið viðvíkur føroysku staðanøvnum. Hetta er tílfar, ið stavar frá arbeiðinum at gera kort yvir Føroyar, tað elsta frá 1890-unum, ta ið tann sonevndi Generálstáburin var í Føroyum og máldi upp og tekiði kort, sigur Eivind Weyhe.

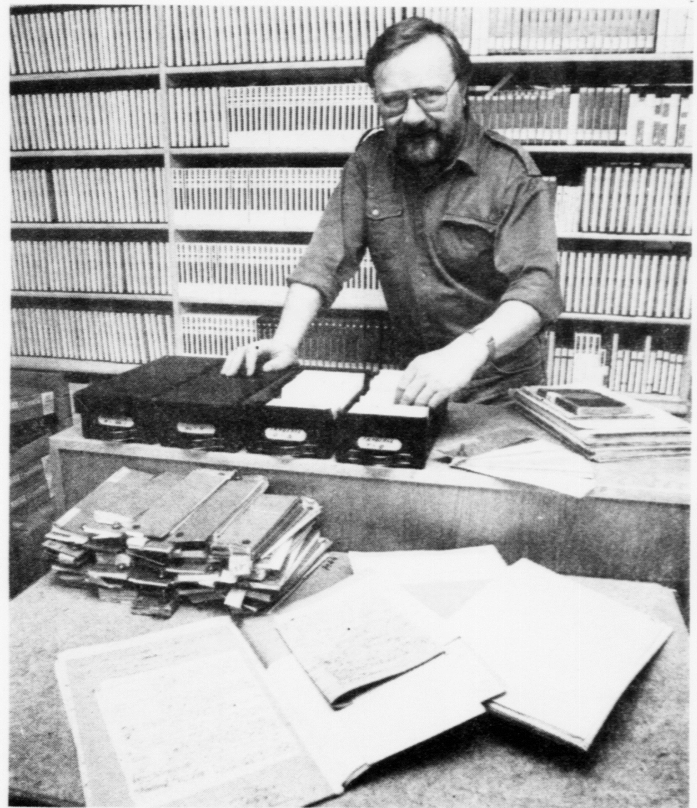
—Tá var eisini roynt at fáa fitt av nøvnum skrásett, sum kundu koma við á kortini. Ikki minst forvitnisligar eru tær royndir, sum vórðu gjørdar at týða nøvnini og uppruna teirra. Her vóru menn sum V. U. Hammershaimb, Jacob Jacobsen, Fríðrikur Petersen og aðrir uppi. Og millum tilfarið eru upprunahandrit frá teirra hond við viðmerkingum til nøvnini, eins og annað tilfar av søguligum týðningi, sigur Eivind Weyhe.

Lánt tilfar

Um somu tíð, sum
arbeitt varð við at fáa
tilfarið frá Keypmanna-
havnar Universiteti hig-
var eisini farið undir at
fáa hetta tilfar heim. Tað
eydnaðist eisini og í farnu
viku var umboð frá Kort
og matrikelstyrelsen her
og handaði Fróðskapar-
setrinum hetta for-
vittnisliga skjalasavn. Vit
háa lánt savnið í
ðavmarkaða tíð. Hetta
varð gjørt fyri at sleppa
undan torførum og
fløkjasligum lögfróðis-
ligum togtugnum.

Nýggj kort

–Kort og Matrikelstyr-

elsen arbeidir við at gera tey gomlu Føroyakortini av nýggjum í støddini 1:20.000. Hetta arbeiði verður, sum áður nevnt, vandið liðugt í 1995 og her er gott samstarv millum nevnda stovn, Fróðskaparstríð og Matrikultovstovna um navnaútfarið á kortunum. Og tað tilfar sum á hendan hátt kemur inn við nýnnisaving, fer eisini inni søvnini á Fróðskaparsetrinum, sigur Eivind Weyhe.

–Við tí tilfari, ið nú er

komði higar frá Kort og Matrikelstyrelsen, og tí ið kemur í næsta mánaði frá Keyppmannahavnar Universiteti, og sumuleiðis tí ið nú verður fingið til vega við kortarbeiðinum, aftur at øllum tíð, ið frammanundan er her, er alt fýroyskt staðanavntilfar savnað á staðanavnavsavinnum á Føroyamálsdeildini á Fróðskaparsetrinum, sigur Eivind Weyhe.

jústinus

Her sæst Eivind Weyhe,
málfróðingur við
tilfarinum, sum Kort og
Matrikelstyrelsen hevur
lánt staðanavna-
savinnum hjá
Fróðskaparsetrinum í
óavmarkaða tíð.
Komandi mánað er alt
útlendskt tilfar um
føroysk staðarnøvn
savnað í Føroyum.
Mynd: Kalmur.

socialurin · socialurin · socialurin · socialurin · socialurin · socialurin · socialurin ·

Ja! Eg gerist haldari av Tíðinda-
blaðnum Sosialinum og fái
blaðið **5 ferðir um vikuna.**

Halдарarjaldaði er kr. 200,- fyrir ársfj.
Halдарaruttanlandsjalda kr. 235,-/ársfj.
Goldið verður ongantið fyrir fleiri blöð enn
tey, ið eru eftir at koma í einum árs-
fjórðingi.

Navn: _____

Bústaður: _____

Bygd/býur: _____

Kannaḍ postverkinum

Okeypis
Sosialurin
rindar
postgjaldið

64

tjõindablaadid

tiindablaab
sosialur

Box 76
110 Tórshavn

• **sosialurin** • **sosialurin** • **sosialurin** • **sosialurin** • **sosialurin**